

Sivile kaier - et alternativ til Olavsvern base?

Av Kommandørkaptein (P) Finn Tørjesen

Norge er en kyststat og maritim nasjon, men har dessverre gjennom mesteparten av sin nyere historie, vist en forbausende mangel på innsikt i og forståelse for maritime begreper, realiteter og problemstillinger. Når det gjelder den sjømilitære virkelighetsverden synes forståelsen, naturlig nok, å være enda mindre.

Det betyr at vårt Storting og styringsverk, som må sies utelukkende å omfatte såkalte "landkrabber", er helt avhengig av forståelse og innsiktsfulle råd av høy kvalitet når det gjelder saker av sjømilitær natur. I denne forbindelse bør det vel bemerkes at sjømilitært fagpersonell ikke alltid har lyktes med å nå frem med sine budskap når politiske avgjørelser skal tas.

Bruk av sivile kaier.

Dette synes også å være tilfellet når det gjelder Forsvarsstudien 2007. Som eksempel kan nevnes forslaget om å nedlegge Olavsvern base i Nord-Norge.

Enkelte politikere, bla. Selveste statssekretæren i Forsvarsdepartementet nå senest under Forsvarskonferansen på Heggelia 21. januar, synes å ha blitt påvirket av et generelt ukvalifisert utsagn med basis i denne studien om at: Marinens fartøyer under operasjoner i nordlige farvann for fremtiden skal benytte sivile kaier. Underforstått: behovet for Olavsvern base er borte.

Hva er nytt ved dette? Marinens fartøyer har til alle tider benyttet sivile kaier. Intet er mer populært for besetningen enn å legge til en sivil kai under tokt, patrulje eller etter en øvelse. Flåtebesøk har dessuten som oftest vært omfattet av en viss festivitas ved det anløpne sted.

Dette har foregått og vil fortsatt finne sted under fredsforhold med normale tilstander.

Den brutale virkelighet.

Men hvorfor har vi en marine? Det er jo fordi at fartøyene dersom det kreves i en tid med terrortrusler og geopolitiske spenninger, skal kunne utnytte sine kapasiteter til å håndtere spente og tilspissede situasjoner og kriser til sjøs i Norges maritime interesseområde.

Dersom således en eventuell spent situasjon i de nordlige farvann skulle trekke ut i tid og kreve en langvarig tilstedeværelse av marinefartøyer på beredskapstjeneste, vil ethvert fartøy,

For kortere eller lengre tid, ha behov for kailigge av forskjellige grunner. Det være seg etterforsyning, reparasjoner, vedlikehold, hvile for besetningen, konferanser av forskjellige slag etc. Da en ubeskyttet sivil kai ingen løsning. Ved en slik kai måtte eventuelt fartøyets besetning selv beskytte fartøyet både mot land- og sjøsiden, og under hele landligget ville en høy beredskap være påkrevet.

Slik er den sjømilitære virkelighet i dag.

Militært område.

Det er nettopp på grunn av denne virkelighet at en fremskutt operasjonsbase som Olavsvern har sin store berettigelse. På dette militære området som både er sentralt bynært, men samtidig avskjermet fra sivil bebyggelse og trafikk, kan fartøyene få den nødvendige beskyttelse (FORCE PROTECTION) og besetningen den nødvendige ro og hvile.

For de fleste av våre NATO-partnere vil det under slike omstendigheter som det her er snakk om, være utenkelig for deres marinefartøyer å benytte sivile kaier.

For undervannsbåter er dessuten Olavsvern det eneste alternativ i Nord-Norge.

Få fakta på bordet.

Norge er altså i den heldige situasjon at landet allerede er i besittelse av en eksisterende sjømilitær base på nesten 70 grader nordlig bredde med unik infrastruktur og fasiliteter og som det er et operativt behov for. Det er derfor bortimot uforståelig at basen foreslås nedlagt.

Mistanken om bevisst mangelfulle, tvetydige eller rett og slett, undertrykte marinefaglige innspill til forsvarsstudien, er sterk. Våre politiske myndigheter som skal ta de vanskelige avgjørelser vedrørende Forsvarets struktur, fortjener i det minste å få fyldegjørende og utislørt faktainformasjon om dagens sjømilitære virkelighet.

De bør i hvert fall være klinkende klar over hva de gjør, dersom de skulle finne på å fjerne den eneste "SAFE HAVEN" våre marinefartøyer har i Nord-Norge.